

Borst-Eilers

Het tweede en laatste punt betreft het bewaren van bloed. Voor het bewaren van bloed bestaan geen wettelijke belemmeringen. Er zijn wel wettelijke waarborgen voor de handhaving van de privacy. Die houden ook in dat de donor ervan op de hoogte moet worden gesteld dat bloed langer bewaard wordt en waarom dat gebeurt. Het houdt ook in dat de donor dat kan weigeren.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter! Ik stel nog een aanvullende vraag. Vanmorgen bereikte mij het bericht dat de spermabanken werven onder studenten, waarbij sprake zou zijn van een financiële vergoeding. Weet de minister of dat bericht correct is? Kan zij haar standpunt geven over financiële vergoedingen?

Minister **Borst-Eilers**: Ons standpunt is dat alleen onkosten vergoed worden. Wij vinden dat het een ideële donatie moet blijven, net als bij bloeddonoratie. Wij vinden dus dat het moet gaan om donorschap om niet. Wat het bloed betreft proberen wij dat in heel Europa voor elkaar te krijgen. Dat is een harde strijd. Het heeft ook iets te maken met veiligheid en principes. Hetzelfde geldt voor spermadonoratie. Het gaat altijd om reiskostenvergoedingen. Ik zal het voor de tweede termijn nog even exact navragen.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 12.13 uur tot 13.00 uur geschorst.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Karimi.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Voorzitter! Ik zou graag namens mijn

fractie de regering om een brief willen vragen in verband met de onderzoekscommissie die nu in Frankrijk aan de slag is met betrekking tot de gebeurtenissen in Srebrenica. We zouden graag van de regering een reactie willen hebben op de uitspraken die daar gedaan zijn door de oud-minister van buitenlandse zaken en ook op wat vandaag door de Franse VN-commandant van destijds zal worden gezegd.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van der Steenhoven.

De heer **Van der Steenhoven** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter! Wij zouden graag een brief willen hebben van minister Pronk, ter informatie en ter voorbereiding van het algemeen overleg volgende week over de Klimaatconferentie. Die brief zou wat ons betreft moeten gaan over de doorrekening van de verschillende voorstellen die door de heer Pronk zelf, maar ook door Engeland en Amerika zijn gedaan en dan met name toegespitst op de doorrekening van de effecten van die twee voorstellen voor de doelstellingen die de verschillende landen op het gebied van het klimaat zich hadden voorgenomen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, ook het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Van Gent.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter! Ik zou u willen vragen om het verslag van het algemeen overleg dat onder andere ging over het huurprijzenbeleid en dat wij gisteren hebben gevoerd, vandaag nog op de plenaire agenda te zetten, want er is wel haast bij.

De **voorzitter**: Als u zegt "vandaag nog", betekent dit dan dat u een mogelijke uitspraak van de Kamer

wilt vragen waar ook vandaag nog over gestemd zou moeten worden?

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Ik zou het liefst vandaag stemmen, maar ik heb begrepen dat dit heel ingewikkeld ligt...

De **voorzitter**: Ik vraag het u.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Het zou wel mijn voorkeur hebben, maar ik vind het ook goed, als er dinsdag over gestemd wordt. Ik zou het echter wel een goede zaak vinden, als vandaag nog dat VAO kan plaatsvinden.

De **voorzitter**: Dan zal ik, omdat ik ook de gezichten van uw eigen fractie intussen zie, waar u met de rug naartoe staat, u maar helpen door te zeggen dat het mij inderdaad het beste lijkt dat we nu afspreken, dat over eventueel in te dienen moties aanstaande dinsdag kan worden gestemd. Dan zal ik het verslag aan het eind van de vergadertijd die er nu nog resteert, op de agenda zetten. Ik kan u derhalve niet precies zeggen hoe laat het wordt, maar dat zult u dan wel zien.

Het woord is aan de heer Eurlings.

De heer **Eurlings** (CDA): Voorzitter! Er is begin november nog grotere onduidelijkheid ontstaan over het verloop van de veiling van de UMTS-frequenties, doordat in een verhoor bleek dat Telfort en Versatel al op de allereerste dag van de veiling contact zouden hebben gehad, hetgeen hoogstwaarschijnlijk een overtreding van de Mededingingswet betekent. Er zou door de staatssecretaris om een onderzoek hiernaar door de NMa zijn gevraagd. We zijn intussen bijna drie maanden verder en er zijn heel wat onduidelijkheden. Is er intussen een onderzoeksresultaat en zo ja welk? Zo dit er nog niet is, wat is dan de oorzaak van de lange duur van het onderzoek en wanneer kunnen we het resultaat tegemoet zien? Wat zijn de gevolgen van het steeds verder opschuiven van die datum, als er inderdaad iets gebeurd zou zijn? Kortom, voorzitter, ik denk dat er reden genoeg is voor een brief van de staatssecretaris met een actualisering van de stand van zaken en een verschaffing van duidelijkheid van haar kant erover, zodat we precies weten wat er al dan niet gebeurd is.

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regels voor de bewaring, het beheer en de verstrekking van gegevens van donoren bij kunstmatige donorbevruchting (Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting) (23207).**

De algemene beraadslaging wordt hervat.

De heer **Rouvoet** (RPF/GPV): Voorzitter! In dit debat heb ik de illustratie gevonden, dat je vanuit totaal verschillende visies op de samenleving en haar verbanden, met name vanuit verschillende visies op huwelijk en gezin, tot eenzelfde standpunt kunt komen. Ik denk dan aan de heel aardige politiek-culturele schets die met name mevrouw Halsema van het verloop van het debat in de afgelopen tien jaar en van de kentering daarin gaf. Zij zei daarbij, dat GroenLinks het ouderschap als een sociale en niet als een als een biologische constructie beschouwt. Als die opmerking werd gemaakt om daarmee te contrasteren met onder andere de benadering van mijn fractie, heeft zij de plank misgeslagen. Wij beschouwen huwelijk noch gezin of ouderschap als een constructie, maar als een in de schepping gelegde samenlevingsordering. Het ouderschap is dan eerder een geschenk. Ik ben haar wel erkentelijk voor de schets die zij gaf. Ik vond die verhelderend. Daaruit blijkt hoe in het verloop van het debat, dat een lange geschiedenis kent, de politieke opstellingen kunnen wijzigen. Overigens ben ik erg content met mijn eigen constatering, dat onze benadering zeer consistent is geweest, zeg ik tegen mevrouw Halsema.

In ieder geval verklaart dit verschil in benadering voor een belangrijk deel het verschil in appreciatie van het verschijnsel KID. Dat zal duidelijk zijn. Desondanks is er Kamerbreed overeenstemming over de noodzaak van opheffing van de anonimiteit van

spermadonoren in verband met de vereiste rechtsbescherming voor de zwakste partij, het kind, aan wie de kennis van de natuurlijke afstamming niet onthouden mag worden. Ik verwijs in dit verband weer naar de motie-Schuurman die in 1991 in de Eerste Kamer is aangenomen.

Ik vind dat wij de betekenis van de consensus op dit punt niet mogen onderschatten. Deze consensus is een goede zaak en daarom ben ik ook mijn bijdrage met een opmerking hierover begonnen. De verschillen van mening die er wel degelijk zijn en die wat ons betreft bepaald niet onbelangrijk zijn, wil ik wel blijven aanmerken tegen de achtergrond van die brede politieke overeenstemming. Ik meen dat het goed is ook dat te zeggen.

Over welke verschillen van mening heb ik het dan? Wat mij betreft gaat een verschil van mening over het voorgestelde uitstel van invoering van de bepaling over de verstrekking van persoonsidentificerende gegevens, de kern van het wetsvoorstel, met twee jaar. Verder gaat een verschil van mening over de vormgeving van het recht van het kind. Moet daarbij sprake zijn van een belangenafweging of van een verankering van het recht met een opening voor uitzonderlijke situaties? Over deze twee punten wil ik graag nog iets zeggen.

Minister Korthals heeft over de gefaseerde invoering van de bepaling over de verstrekking van persoonsidentificerende gegevens gezegd, dat de regering de aangegeven afweging heeft gemaakt, omdat het nodig is meer en betere voorlichting te geven teneinde een onnodige terugloop van het aantal donoren te voorkomen. Ik vond en vind de redenering van de regering na tien jaar discussie door politiek en samenleving niet overtuigend. Keer op keer is door haar gesteld, dat alle mogelijke nadelen en effecten niet wegnemen, dat de belangen en de rechten van het kind voorrang behoren te krijgen. Ik leg de regering daarom nog één keer met enige klem de vraag voor of zij het werkelijk verantwoord vindt KID-kinderen die in de twee jaar na publicatie van de wet in het Staatsblad worden geboren het recht hun biologische vader te kennen te onthouden.

Er is hiermee genoeg gezegd over het amendement dat ik samen met collega Van der Staaij heb ingediend. Daarin wordt voorgesteld die termijn

van twee jaar niet te laten gelden, maar om de bepaling terzake tegelijk met de rest van het wetsvoorstel in werking te laten treden. Ten overvloede: er is niet voor niets gekozen voor de formulering die in het amendement staat: de wet treedt in werking op een bij Koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Het mag uit mijn bijdrage duidelijk zijn geworden, dat wij daarmee bedoelen: zo gauw mogelijk. De reden waarom ik niet voor die andere standaardformulering heb gekozen, bijvoorbeeld: twee maanden na de datum van publicatie, is dat wij ook te maken hebben met het feit dat reglementen moeten worden opgesteld. Ik kan mij voorstellen dat daarvoor enige tijd nodig is. Ik heb de tijd daarvoor niet met de standaardformulering willen beperken. Het mag verder uit mijn bijdrage duidelijk zijn geworden, dat onze omschrijving niet de ruimte biedt om bijvoorbeeld het gehele wetsvoorstel over twee jaar in werking te laten treden. Wat ons betreft zal de anonimiteit zo snel mogelijk moeten worden opgeheven.

Voorzitter! Dan wil ik iets zeggen over de belangenafweging en daarbij denk ik aan het amendement van collega Van der Staaij dat ik graag heb medeondertekend. Ook hier kies ik voor het belang en vooral voor de rechten van het kind. Zie het verdrag dat een aantal keren is genoemd. Dat verdrag en die rechten van het kind verzetten zich volgens mij tegen een belangenafweging waarbij het kind aannemelijk moet maken dat het schade lijdt door het niet kennen van de donor van wie het afstamt. Wij hebben het dan niet over een absoluut recht van het kind, maar wel over een voorrang van dat recht ten opzichte van eventuele privacybelangen. Juist omdat er uitzonderlijke situaties mogelijk zijn waarin niettemin de balans naar een andere kant zou moeten doorslaan, is de tenzij-formulering in het amendement gekozen. Collega Van der Staaij zal het ongetwijfeld nog nader toelichten vanuit zijn optiek. Wij gaan uit van deze formulering, omdat die veel beter aansluit bij en recht doet aan het verdrag zonder dat wij in een absoluut recht voor het kind terechtkomen. Daarvan zie ik ook wel de bezwaren in die de regering heeft genoemd. Het lijkt mij onmiskenbaar dat de formulering in het amendement meer in overeenstemming is met bijvoorbeeld de verplichtingen